

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และเพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ประชากร ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 1,743 คน สำหรับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำนวน 313 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางของเครจซี่ และมอร์แกนที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำหนังสือขอความร่วมมือไปตามสถานศึกษา ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด ตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งส่งแบบสอบถามที่ตอบเรียบร้อยแล้วกลับคืนยังผู้ศึกษาค้นคว้าโดยคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม จัดระเบียบข้อมูลแล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (frequency) หาค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับเป็นรายด้านคือ ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดทำสารทอ้งถิ่น,ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้,ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน,ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษา,ด้านการพัฒนาสื่อ

นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา, ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น, ด้านการแนะแนวการศึกษา, ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษา, ด้านการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาคุณภาพ, ด้านการนิเทศการศึกษา, ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน.

1.1 ด้านการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดทำสาระท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ การจัดประชุมคณะกรรมการบริหารวิชาการโดยศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา และแผนกลยุทธ์เป็นข้อมูลในการวางแผน และความรู้ความเข้าใจของครูเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา จุดประสงค์เป้าหมาย เนื้อหาวิชา และข้อกำหนดต่าง ๆ ของหลักสูตร รองลงมาคือการประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นระบบและต่อเนื่อง ส่วนข้อที่ครูมีส่วนร่วมน้อยสุด คือ การจัดให้มีหลักสูตรสถานศึกษา คู่มือครูและสื่อเพียงพอในการบริหารงานวิชาการ

1.2 ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ คือ การจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้าและนักเรียนเก่งอย่างเหมาะสม รองลงมา คือการมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่วนข้อที่ครูมีส่วนร่วมน้อยสุด คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยให้นักเรียนมีโอกาสเลือกตามความถนัด ความสนใจและความสามารถครบทุกกลุ่มสาระทุกชั้นเรียน

1.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ คือ การจัดให้มีการวัดผล ประเมินผลที่เน้นสภาพจริงและมีความเหมาะสม รองลงมา คือ การจัดให้มีแผนงานการวัดผล ประเมินผลและระเบียบการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน ส่วนข้อที่ครูมีส่วนร่วมน้อยสุด คือ มีระบบการเทียบโอนผลการเรียน หรือความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของผู้เรียนจากสถาบันอื่น หรือรูปแบบการศึกษาอื่นอย่างถูกต้องตามระเบียบวัดผล

1.4 ด้านการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ คือ การประชุมชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับภารกิจ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียน ในการกำหนดขั้นตอนและแนวทางวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการ

สอน ส่วนข้อที่ครูมีส่วนร่วมน้อยสุด คือ การเผยแพร่ผลการวิจัยแก่บุคลากร องค์กรหรือหน่วยงานอื่น

1.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ คือ การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา รองลงมา คือ การจัดให้มีระบบการให้บริการ การจัดเก็บรักษาและซ่อมบำรุงสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา ส่วนข้อที่ครูมีส่วนร่วมน้อยสุด คือ การติดตามและประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา ประกอบการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

1.6 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ คือ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู นักเรียน ใช้แหล่งเรียนรู้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาแหล่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่ครูมีส่วนร่วมน้อยสุด คือ การจัดให้มีแผนการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่ชัดเจน

1.7 ด้านการการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ คือ การวิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบัน การบริหารงานวิชาการของบุคลากรในสถานศึกษา รองลงมา คือ การประเมินผลและรายงานผลการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้อที่ครูมีส่วนร่วมน้อยสุด คือ การประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน

1.8 ด้านการแนะแนวการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ คือ การจัดทำข้อมูลนักเรียนเพื่อเป็นสารสนเทศในการแนะแนวอย่างเป็นระบบ รองลงมา คือ การติดตามและประเมินผลการแนะแนวการศึกษาในโรงเรียน ส่วนข้อที่ครูมีส่วนร่วมน้อยสุด คือ การจัดทำเอกสาร คู่มือ และเครื่องมือการแนะแนวอย่างเพียงพอ

1.9 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ คือ การจัดให้มีแผนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างชัดเจน รองลงมา คือ การประชุมชี้แจงบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการกำหนดแนวทางและเป้าหมายการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

การศึกษา ส่วนข้อที่ครูมีส่วนร่วมน้อยสุด คือ การดำเนินงานตามแผนติดตาม และประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.10 ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การจัดประชุมวางแผนบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการให้ความรู้แก่ชุมชน รองลงมา คือ การจัดให้มีเอกสาร และเครื่องมือการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนอย่างเหมาะสม ส่วนข้อที่ครูมีส่วนร่วมน้อยสุด คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

1.11 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการ รองลงมา คือ การจัดให้มีแผนการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการ ส่วนข้อที่มีครูมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การจัดทำปฏิทินการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการและดำเนินการตามกำหนด

1.12 ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ คือ การจัดทำปฏิทินการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวองค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา รองลงมา คือ การจัดให้มีเอกสารและคู่มือการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ส่วนข้อที่มีส่วนร่วมของครูน้อยที่สุด คือ การติดตาม และประเมินผลการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

2. ผลการศึกษาปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุทธศาสตร์ เขต 2 ในแต่ละด้าน พบว่า

2.1 ด้านการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดทำสาระท้องถิ่นที่พบมากที่สุด คือ ครูยังขาดมีความรู้และความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ปัญหารองลงมา คือ ครูมีหน้าที่รับผิดชอบงานหลายด้าน จึงทำให้ไม่สามารถปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพ แนวทางแก้ปัญหา คือ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับหลักสูตรและแผนการสอน, มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจน และจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน

2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ที่พบมากที่สุด คือ ครูขาดความรู้เกี่ยวกับการจัดทำ แผนการเรียนรู้และเทคนิคการจัด การเรียนการสอนอย่างหลากหลาย ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปัญหาของลงมาคือ ขาดแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน และ ครูยังไม่ปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนแบบใหม่ แนวทางแก้ปัญหา คือ จัดอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับวิธีสอน และทัศนคติในการสอน, เชิญวิทยากรผู้รู้มาให้คำแนะนำระดมทรัพยากรจากชุมชนในการจัดแหล่งเรียนรู้

2.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนที่พบมากที่สุด คือ ครูมีการวัดผลประเมินผลไม่ครอบคลุมและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ปัญหาของลงมา คือ ครูขาดความรู้ เกี่ยวกับระบบการเทียบโอนผลการเรียน แนวทางแก้ปัญหา คือ จัดอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับวิธีสอน การวัดประเมินผลและระบบการเทียบโอนผลการเรียน

2.4 ด้านการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาคุณภาพ ที่พบมากที่สุด คือ ครูขาดความรู้ในการทำวิจัยและการเผยแพร่ผลการวิจัยแก่นักวิชาการ องค์กรหรือหน่วยงานอื่น ปัญหาของลงมา คือ ครูขาดแคลนคณะกรรมการพัฒนางานวิจัยเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน แนวทางแก้ปัญหา คือ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการทำวิจัย และการเผยแพร่ผลงาน

2.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่พบมากที่สุด คือ ขาดงบประมาณในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาไม่มีการจัดเก็บรักษาและซ่อมบำรุงสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา แนวทางแก้ปัญหา คือ จัดสรรงบประมาณให้พอเพียงในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

2.6 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ที่พบมากที่สุด คือ ไม่มีการจัดให้มีแผนการ พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก ปัญหาของลงมา คือ ไม่มีการติดตามประเมินผลการใช้แหล่งการเรียนรู้ แนวทางแก้ปัญหา คือ จัดสรรงบประมาณในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

2.7 ด้านการนิเทศการศึกษา ที่พบมากที่สุด คือ ครูขาดนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องจากผู้บริหารและสำนักงานเขตพื้นที่ ปัญหาของลงมา คือ ครูขาดความรู้ในการนิเทศภายใน แนวทางแก้ปัญหา คือ จัดการนิเทศงานวิชาการอย่างต่อเนื่องและแบบกัลยาณมิตร

2.8 ด้านการแนะแนวการศึกษา ที่พบมากที่สุด คือ ครูไม่มีความรู้ด้านกิจกรรมแนะแนวที่เหมาะสมกับปัญหาและความต้องการของผู้เรียนทางด้านวิชาการและวิชาชีพในสถานศึกษา แนวทางแก้ปัญหา คือ จัดหาบุคลากร และจัดอบรมให้ความรู้เรื่องกิจกรรมแนะแนว

2.9 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษา ที่พบมากที่สุด คือ ผู้บริหารและครูขาดความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษา แนวทางแก้ปัญหา คือ เชิญวิทยากรผู้รู้มาให้คำแนะนำ, ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นในการปรับปรุง และพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน , สำนักรงานเขตพื้นที่การศึกษาชี้แจงแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และมีการติดตามประเมินผล

2.10 ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ที่พบมากที่สุด คือ ครูยังไม่มีการสำรวจความต้องการการสนับสนุนงานวิชาการของชุมชน ปัญหาของลงมา คือ โรงเรียนไม่มีกิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน แนวทางแก้ปัญหา คือ เชิญวิทยากรผู้รู้มาให้คำแนะนำ, การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน , การจัดกิจกรรมให้ความรู้ด้านวิชาการและทักษะวิชาชีพแก่ชุมชน

2.11 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ที่พบมากที่สุด คือ โรงเรียนไม่มีการจัดทำเอกสาร และคู่มือประสานงานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น แนวทางแก้ปัญหา คือ จัดประชุมครูเพื่อจัดทำปฏิทิน และคู่มือประสานงานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น, สร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น

2.12 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษา ที่พบมากที่สุด คือ โรงเรียนไม่มีแผนการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการ การติดตาม และประเมินผลการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น แนวทางแก้ปัญหา คือ จัดประชุมครูเพื่อวางแผนแผนการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการ การติดตาม และประเมินผลการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น , สร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ทราบถึงสภาพการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 สามารถนำผลการศึกษาค้นคว้ามาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับเป็นรายด้านคือด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้, ด้านการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดทำสาระท้องถิ่น, ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้, ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน, ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษา, ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา, ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น, ด้านการแนะแนวการศึกษา, ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษา, ด้านการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาคุณภาพ, ด้านการนิเทศการศึกษา, ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หน่วยปฏิบัติการทางศึกษาส่วนที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุดคือสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยที่ให้บริการการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนโดยตรง ซึ่งการบริหารและการจัดการศึกษาตามแนวการปฏิรูป ได้กำหนดบทบาท และภารกิจของสถานศึกษาไว้ในการให้ความสำคัญกับงานด้านการเรียนการสอน ดังนั้น ภารกิจหลักของสถานศึกษา คือการบริหารงาน วิชาการ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 33) ได้ให้ความสำคัญกับงานวิชาการว่าเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปยังสถานศึกษามากที่สุด จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ได้ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่แสดงเจตนารมณ์ให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา จึงทำให้การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน ส่วนผลการวิจัยที่พบว่า ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของครูด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญมากยิ่งขึ้น

และมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีพัฒนาการแบบองค์รวม กล่าวคือ ให้เป็นคนดี เป็นคนเก่งและเป็นคนที่มีความสุข และตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 42 ซึ่งได้จัดทำมาตรฐานตำแหน่งทางวิชาการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไว้เป็นบรรทัดฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547, หน้า 26) จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงอาจเป็นแรงส่งเสริมให้ครูให้ความสำคัญ ในการพัฒนาตนเองด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพ จึงส่งผลให้การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรก

2. จากผลการศึกษาปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า ด้านการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดทำสาระท้องถิ่น มีปัญหามากที่สุด คือ ขาดความรู้และความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทำให้หลักสูตรสถานศึกษาไม่ได้มาตรฐาน สอดคล้องกับผลการ วิจัยของ สุวิทย์ เศวตวงศ์ (2542, หน้า 79) ที่ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษากรณีสืบศึกษาสำนักงานการศึกษาอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น แต่ดำเนินการไม่เป็นระบบไม่เป็นไปตามขั้นตอนที่ควรจะเป็น เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนยังไม่มีความเข้าใจในกระบวนการ พัฒนาหลักสูตร ปัญหาของลงมาคือ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูไม่นิเทศอย่างจริงจัง เนื่องจากมีภาระงานหลายด้านทำให้ขาดการนิเทศอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับผลการ วิจัยของ วิภา ช้างปั้น (2541) ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่า มีปัญหาในด้านผู้บริหารโรงเรียนใช้เวลาในการนิเทศน้อย การนิเทศไม่สม่ำเสมอ แนวทาง แก้ปัญหา คือ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานนิเทศ และติดตามประเมินผลการนิเทศอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้

จากผลการศึกษาค้นคว้าสภาพการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผู้ศึกษาค้นคว้ามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากการศึกษาสภาพการณ์มีส่วนร่วมในงานบริหารวิชาการของสถานศึกษา พบว่าสถานศึกษาควรประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และเชิญวิทยากรภายนอกที่มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ให้เหมาะสมกับการนำไปใช้เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ และให้ครูพัฒนาตนเองในการจัดทำแผนการเรียนรู้ เทคนิคการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. สถานศึกษาควรจัดให้มีการสัมมนาการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เพื่อกระตุ้นให้ครูและผู้บริหารเห็นความสำคัญของการนิเทศภายใน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น ๆ และประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่ในการจัดอบรมและสัมมนาเชิงปฏิบัติการให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษาในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

2. ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาในทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

3. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

4. ควรศึกษาเปรียบเทียบภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา